

Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit

Meritullinkatu 33 A 31

00170 Helsinki

www.teme.fi/stod

VUOSIKERTOMUS 2017

TOIMINNAN KESKEISET ALUEET

Vuosi 2017 oli Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit ry:n 49. toimintavuosi. Järjestö on valtakunnallinen ammatti- ja kulttuurijärjestö. Sen tehtävä on valvoa jäsenistönsä etuja, tehdä kulttuuripolitiikkaa ja toimia teatteritaiteen kehittämiseksi. Näiden päämäärien saavuttamiseksi tehtiin toimintavuonna yhteistyötä Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liiton muiden jäsenjärjestöjen kanssa.

Toimintavuonna jäsenistölle suunnattuja tapahtumia lisättiin. Edelliseen vuoteen verrattuna koulutusta lisättiin.

STOD täyttää 50 vuotta 2018. Juhlavuoden suunnittelu aloitettiin jo vuoden 2017 aikana. Juhlavuoden tuottajaksi palkattiin Maria Junno.

JÄSENISTÖ

Kertomusvuoden alussa liittoon kuului 339 jäsentä ja lopussa 346. Varsinaisia A-jäseniä oli toimintavuoden päättyessä 198 (190 vuonna 2016). Kaksoisjärjestäytyneitä eli D-jäseniä oli 28 (29), eläkeläisjäseniä 104 (101), opiskelijajäseniä 10 (13) ja kunniajäseniä 2 (2).

Liiton kunniajäsenenä vuoden lopussa olivat Ralf Långbacka ja Kaisa Korhonen.

Jäsentilaisuudet

Tammikuussa puheenjohtaja Klintrup osallistui Teatterikorkeakoulun työelämäpäiville, jossa hän piti ohjaajaopiskelijoille työelämä- ja työehtosopimuskoulutusta.

Vastavalmistuneille pidettiin kahvit elokuussa 2017. Tapahtuman järjestivät Piia Peltola ja Ville Virkkunen.

Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit ry myönsi vuoden 2017 Ohjaaja- ja dramaturgipalkinnon dramaturgi-ohjaaja Hanna Kirjavaiselle. Palkinto jaettiin Thalia-juhlassa 27.3.2017.

STOD jatkoi jäsenistön yhteisiä teatteri-iltoja.

Helmikuussa järjestettiin käynti Vapaan vyöhykkeen immersiiiviseen esitykseen 13. tunti. Esityksen järjestäjänä toimi Kaisa-Liisa Logrén.

Toukokuussa käytiin katsomassa teatteri Takomossa Teakin produktio ”Miten kävi ja terveisiä” (Laura Valkama – Ilja Lehtinen). Illan järjestää Hanna Rytö.

Marraskuussa oli kaksi teatterikäyntiä. Teatteri Jurkassa: Kim, Lekki ja Namwaan sekä Riihimäen Teatterissa (yhteistyöproduktio) Pesärikko. Jurkan esityksen järjestäjänä toimi Satu Linnapuomi ja Riihimäen Hanna Ryti.

Vuonna 2017 laitettiin vireille OTSA-hankke, jonka tarkoituksena on tukea yhteistyötä Viron ja Suomen teatterielämän välillä välillä esimerkiksi edullisin laivamatkoin ja tuetuin yöpymisin. Mukana mm. Tinfo ja Viro-instituutti. STOD hoitaa osuutensa rahoituksen osalta tämän hankkeen kautta.

Dramaturgikilta toimii ammatillisena verkostona, jossa dramaturgikollegat voivat keskustella mm. työnsä sisällöistä, laadusta ja koulutuksesta. Kilta ei kokoontunut toimintavuonna.

Jäsenistön muistaminen

Jäsenistöä muistettiin merkkipäivinä lähettämällä onnittelukortti, jossa lahjoitetaan 10 kpl aapisia/merkkipäivän viettäjä Suomen Pakolaisavun kautta kehityksmaiden lapsille. Lahjoituksen arvo on 10 euroa.

VUOSIKOKOUS JA HALLITUS

STOD:n hallitus kokoontui vuonna 2017 yhdeksän kertaa. Vuosikokoukseen 2017 osallistui 14 varsinaista jäsentä, 1 valtakirjalla sekä 1 opiskelijajäsen.

Puheenjohtajana jatkoi toisen kauden Anna-Maria Klintrup.

Erovuorossa olivat hallituksen jäsenet Iida Hämeen-Anttila, Satu Linnapuomi, Anne Rautiainen ja Ville Virkkunen.

Äänestyksen kautta hallitukseen päätyivät Ville Virkkunen, Satu Linnapuomi, Piia Peltola ja Nina-Maria Häggblom.

Hallituksessa jatkavat toisen vuoden Lija Fischer, Raija-Sinikka Rantala, Hanna Ryti sekä Kaisa-Liisa Logrén.

Oppilasjäseninä jatkoivat Ilmari Pursiainen (ohjaaja) ja Iira Halttunen (dramaturgi).

Uuden hallituksen ensimmäisessä kokouksessa järjestön varapuheenjohtajaksi valittiin Satu Linnapuomi. Hallitus jakoi myös vastuualueet hallituksen jäsenille:

- * Koulutus: Kaisa-Liisa Logrén, Raija-Sinikka Rantala, Hanna Ryti.
- * Jäsenasiat ja järjestöyhteistyö: Piia Peltola ja Ville Virkkunen.
- * Kansainväliset asiat: Lija Fisher, Nina-Maria Häggblom.
- * Viestintävastaava: Satu Linnapuomi.

TOIMISTO JA TYÖRYHMÄT

Temen hallituksen puheenjohtajana jatkoi vuonna 2017 valosuunnittelija Kalle Ropponen.

Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto ry:n hallituksessa varsinaisina järjestöä edustavina jäseninä olivat järjestön puheenjohtaja Anna-Maria Klintrup ja Lilja Fischer.

Valittiin edustus TeMen työryhmiin.

Koulutustyöryhmä: Nina-Maria Häggblom ja Kaisa-Liisa Logrén

VOS-työryhmä: Lija Fischer, Piia Peltola ja Anna-Maria Klintrup

Viestintätyöryhmä: Ville Virkkunen ja Satu Linnapuomi

Työehtosopimusryhmä: Lija Fischer, Piia Peltola ja Anna-Maria Klintrup

Meteli-lehti: Satu Linnapuomi ja Hanna Ryti

Järjestön tukihenkilönä toimi Temen järjestötoimitsija Marika Väisänen. Yhdistyksen toimistona toimii Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liiton toimisto Teatterikulmassa Helsingin Kruununhaassa.. Yhdistyksen käytettävissä olivat lisäksi Temen toiminnanjohtaja Karola Baran, lakimies Mirkka Kivilehto, tiedottaja Anne Saveljeff, ja jäsenasioiden hoitajana Tanja Tiukkanen. Kirjanpitäjänä toimi Sanna Wälläri

EDUSTUKSET JA JÄSENYYYDET

Järjestön jäsenet, luottamustoimiset ja virkailijat ovat edustaneet järjestöä monissa tilaisuuksissa. Kaikki edustukset ovat luottamustoimisia.

Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto, Anna-Maria Klintrup hallituksen varajäsenenä.

Kopioisto ry, Karola Baran (Teme)

Media and Entertainment International, MEI (Teme/Mirkka Kivilehto)

CEFISTO: Centraförbundet för Finlands Svenska Teaterorganisationer r.f, Nina-Maria Häggblom.

Teatteri- ja Mediatyöntekijöiden liitto ry:n edustajisto.

Teatterimuseon säätiön edustajisto, Aino Kivi, (varalla) Janne Saarakkala.

Näyttämöväen vanhuudenturvasäätiö, Raimo Söder ja varalla Karola Baran, Maija Pekkanen varalla Marja-Leena Niittymäki.

EDUNVALVONTA

STOD päivitti olemassaolevat palkkasuosituksset ja haluaa muistuttaa jäseniään, että ammattilaiselle tulee maksaa työstä asianmukainen korvaus. Palkkasuositus löytyy STOD:n nettisivuilta:

<https://www.teme.fi/fi/ajankohtaista-stod/palkkasuositus-ohjaajille-ja-dramaturgeille-ammattiteatterissa-2017/>

Vuoden aikana keskusteltiin vilkkaasti vierailevien taiteilijoiden matkakustannuksista. Keskusteluja käytiin STOD:n hallituksessa ja Temen freelance työryhmässä, sekä yhdessä työnantajaliitto Stefin kanssa. Asiaa neuvoteltiin syksyn mittaan, mutta se ei saanut ratkaisua toimintavuoden aikana. Teme päätti riitauttaa asian ja viedä sen työtuomioistuimeen. Asia ei ratkennut toimintavuonna.

Työehtosopimustoiminta

Työehtosopimuksissa Teme on neuvotteleva osapuoli. Se neuvottelee sekä Teatterialan työehtosopimuksen sekä Ylen Free –sopimuksen. Lähes kaikki Temen neuvottelemat työehtosopimukset olivat katkolla vuonna 2017. Ainoastaan Elokuva- ja televisioalan työehtosopimus saatiin neuvoteltua toimintavuonna.

STOD:n hallituksen jäsenet osallistuivat toimintavuonna Temen TES-työryhmän kokouksiin. Varsinaisina neuvottelijoina TES-pöydissä istuivat Karola Baran, Sami Hiltunen ja Kalle Ropponen.

Yleisradion Teme-sopimus

Sopimus koskee freelancereiden (so. ohjaajat, lavastajat, pukusuunnittelijat, tanssijat ja koreografit) työehtoja Yleisradion omatuotannoissa. Sopimuskausi 1.12.2017 - 30.11.2019. Palkankorotukset ovat yleisen linjan mukaan 3,2%.

TEKIJÄNOIKEUDET

Kopiosto

Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit on yksi Kopioston jäsenjärjestöistä. Kopiosto valvoo toissijaisia oikeuksia, joko valtakirjojen tai lakiin perustuvien sopimuslisenssien perusteella.

Kopioston sopimuksia ovat mm. sopimus merimiespalvelutoimiston kanssa, opetustallennusta koskeva sopimus valtion, YLE:n ja MTV:n kanssa, sopimus Yleisradion kanssa tallennepalvelutoiminnasta, sopimus tallenteiden kirjastokäytöstä sekä edelleen lähettämiseen liittyvät sopimukset. Kopioston kautta tilitetään myös hyvitysmaksun tuotto.

Osa hyvitysmaksun tuotosta ohjataan tekijöiden yhteiseen käyttöön AVEKin kautta tuotanto- ja koulutustukena. Temen toiminnanjohtaja Karola Baran on Kopioston hallituksen jäsen.

KIINNITETTYJEN TEATTERIOHJAAJIEN JA DRAMATURGIEN TASA-ARVO JA ANSIOKEHITYS

STOD jatkoi ohjaajaselvitystä myös vuonna 2017. Selvitys herätti mielenkiintoa mediassa (Kaleva, Savon Sanomat) ja se huomattiin kentällä ja sillä nähdään olleen jo vaikutusta. Kaksi teatterinjohtajaa on avoimesti maininnut selvityksen avanneen silmiä ohjaajavalinnoille. Valitettavasti aina ei ole muistettu sanoa, että selvityksen on tehnyt nimenomaan STOD. Lisäksi Piia Peltola kirjoitti Meteli-lehteen artikkelin aiheesta. Lisäksi selvityksen tekijä ohjaaja Alma Lehmuskallio kirjoitti aiheesta artikkelin Teatteri, tanssi ja sirkus -lehteen. Selvityksen yhteenveto löytyy myös Cefiston sivuilta.

STOD:n ohjaajaselvitys pääsi myös mukaan 100 tasa-arvotekoa hankkeen yhdeksi tasa-arvotekoksi. <http://tasaarvo100.fi>

Vuoden 2017 selvityksen yhteenveto:

VOS-teattereissa ohjauksista vuonna 2017 oli miesten ohjaamia 61%. Vastaava luku vuonna 2016 oli 59%. Kuitenkin STODin jäsenistöstä naisia ja miehiä on suurin piirtein saman verran. Viimeisten reilun kymmenen vuoden aikana teatteriohjaajan maisterikoulutuksesta valmistui selkeästi enemmän naisia kuin miehiä: 26 naista ja 15 miestä (2005–2017).

Uusia ensi-iltoja oli vos-teattereissa yhteensä 250.

(2016 264, 2015 253, 2014 243)

Ammattiohjaajia oli yhteensä 194 eli 73 %.

(2016 65 %, 2015 65 %, 2014 67 %)

Muita ohjaajia oli yhteensä 51 eli 25 %.

(2016 34 %, 2015 35 %, 2014 33 %)

Miesohjaajia oli yhteensä 152 eli 61 %.

(2016 59 %, 2015 60 %, 2014 64 %)

Naisohjaajia oli yhteensä 92 eli 37 %.

(2016 36 %, 2015 38 %, 2014 33 %)

Työryhmäohjauksia oli yhteensä 8 eli 3 %.

(2016 5 %, 2015 0,8 %, 2014 2 %)

Mielenkiintoisena yksityiskohtana mainittakoon, että Helsingin kaupunginteatterin suurelle näyttömälle valmistui vuosina 2000-2017 yhteensä 60 ensi-iltaa, joista 5% oli naisten ohjaamia.

KULTTUURIPOLITIikka

STOD:lla oli edustus kaikissa sidosryhmätapaamisissa koskien VOS-uudistusta. Temen VOS työryhmään hallituksesta osallistui Klintrup ja Fischer. STOD on korostanut ammattilaisuutta rahoituksen yhtenä kriteerinä. Teakin alumniklubin VOS-keskustelutilaisuus 4.4. osallistui Klintrup ja Rantala.

STOD tapasi kulttuuriministeri Sanni Grahan-Laasoen 18.4.2017. Kansanedustaja Saara-Sofia Sirén ja Sanna Lauslahti olivat mukana tapaamisessa. STODista tapaamiseen osallistuvat Klintrup, Rantala, Fischer, Linnapuomi ja Logrén. Tapaamisessa tuotiin esille mm. sitä, että kulttuuri on investointi tulevaisuuteen, eikä menoerä. sekä sitä, että suomalainen teatteri voi olla vientituote, jolla Suomea tehdään tunnetuksi.

Cefisto tarjosi STOD:lle esittelypaikkaa Kirjamesseilla. Nina-Maria Häggblom oli paikalla esittelemässä STOD:n piiriin kuuluvaa taidetta.

STOD kävi tapaamassa Eduskunnan teatteri- ja näytelmäkerhoa 7.11.2017. Tapaamiseen osallistuivat Virkkunen, Rytty ja Klintrup.

Taiteilijajärjestöjen yhteistyöjärjestö Forum Artis ry järjesti Kulttuuribudjetin tarkastelutilaisuuden Pikku Parlamentin kansalaisinfossa 5.10.2017. Raija-Sinikka Rantala ja Ville Virkkunen olivat paikalla.

Ruotsinkieliset teatteripäivät (Teaterdagarna) olivat 20.-21.11. STOD:n edustaja Häggblom.

Sanna Lauslahden glögitilaisuus pidettiin 18.12.2017. Paikalla olivat Klintrup, Fischer, Rantala, Häggblom, Virkkunen, Linnapuomi ja Logrén.

KOULUTUS

Elina Kilkku piti teatterin tyyllilajit- tiiviskurssin 6-7.10.2017.

Malla Kuuranne piti Näyttelijän puheen ohjaaminen -kurssin 18.4.2017.

STOD:n jäsenet saivat osallistua työnohjaukseen keväällä ja kesällä 2017. Koulutukseen mahtui mukaan 8 jäsentä.

STOD:n jäsenillä oli mahdollisuus osallistua suomalais-virolaiseen työpajaan 10.3.2017 Espoon teatterissa.

Lisäksi STOD haki rahoitusta teatterijohtajakoulutukseen. Rahaa ei saatu.

STOD:n jäsenten koulutustoiveita kyseltiin FB-ryhmän kautta. Jäsenten toiveina some-kurssi (markkinointi) ja tulevaisuudentutkimuksen näkökulma tämän hetken aiheisiin.

Ryti, Logrenin ja Rantala ovat vuoden ajan aktiivisesti neuvotteleet teatterinjohtajien koulutuksen saamisesta taideyliopistoon erikoistumiskoulutuksena ja siitä seuranneet suunnitelmat pilottikurssin organisoinnista yhteistyössä Sibelius Akatemian avoimen korkeakoulun kanssa 2019.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Pohjoismaat

Pohjoismaista yhteistyötä tehdään Nordisk Sceninstruktörrådetin (NSIR:n) kautta. Tapaamisia ei ollut vuonna 2017. Seuraava tapaaminen on toukokuussa 2018 Reykjavikissa edustajina Lija Fischer ja Nina-Maria Häggblom.

Viron ohjaajaliiton 25-vuotisjuhla oli 28.10.2017 Tallinnassa. Edustajina juhlassa olivat Rantala ja Peltola.

Satu Linnapuomi vieraili Norjassa Arts and audiences –tapahtumassa, jossa fokus oli nuorten teatterissa.

TIEDOTUS

Temen tiedotus uudistui vuonna 2017 ja siinä samalla STOD:n verkkosivut uudistuivat. STOD:n jäsenet saavat sähköisen uutiskirjeen kerran viikossa sekä tarpeen mukaan kohdennettuja sähköposteja ajankohtaisista asioista tai tapahtumista. Facebook-ryhmä Suomen teatteriohjaajat ja -dramaturgit on ollut myös ollut osa tiedotusta ja keskustelua. Lisäksi kertomusvuonna perustettiin Facebook-sivut Suomen teatteriohjaajat ry sekä omat Instagram-sivut.

TALOUS

Liittokokouksessa 27.11.2016 vahvistettiin jäsenjärjestöjen jäsenmaksusuudet vuodelle 2017. Samalla määriteltiin edellisvuoden tapaan takuu- eli minimitasot, jotta kaikkien jäsenjärjestöjen taloudelliset toimintaedellytykset pysyisivät vähintäänkin ennallaan. STODin takuutaso vuodelle 2017 oli 9 175 €. Koska STODin osuus jäi tätä alemmaksi, Teme maksoi tasausmaksua.

Järjestön tuotot muodostuvat jäsenmaksutuloista. Temen jäsenmaksuina perittiin jäseniltä 1,6 % palkasta. Opiskelijajäsenen vuosimaksu oli 36 euroa. Mikäli O-jäsen kuuluu työttömyyskassaan, oli maksu 1,6 %. Yrittäjä- ja kannattajajäsenmaksu oli 180 euroa/v.

Toimintavuoden tulos oli -3226,74 euroa alijäämäinen. Alijäämän muodostumiseen vaikuttivat pääosin koulutustoiminnan kasvaneet kulut. Tämä oli suunniteltua, koska vanhoja ylijäämiä haluttiin käyttää jäseniä hyödyttävällä tavalla.

Tarkempi talouden toiminnankertomus löytyy tilinpäätöksestä,

Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgi ry:n hallitus